

WPISUJE UCZEŃ

KOD UCZNIĄ

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Arkusz II

PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY EGZAMIN ÓSMOKLASISTY Z OPERONEM JĘZYK POLSKI

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 7 stron (zadania 1.–20.). Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Wpisz swój kod oraz PESEL w wyznaczonym miejscu.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. Rozwiązania zadań, w których musisz samodzielnie sformułować odpowiedzi, zapisz czytelnie i starannie. Pomyłki przekreślaj.
6. W arkuszu znajdują się różne typy zadań. Odpowiedzi do nich zaznacz lub zapisz w wyznaczonych miejscach.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

**Czas pracy:
120 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 42**

Informacje dla uczniów

- Przeczytaj uważnie teksty, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nimi. Odpowiadaj tylko własnymi słowami, chyba że w zadaniu polecono inaczej.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.**Sławomir Mrozek****Lew**

Już Cezar dał znak. Podniosła się krata i jakby grzmot coraz to potężniejszy zaczął się wydobywać z czarnego lochu. Chrześcijanie zbili się w gromadkę na środku areny. Tłum powstał z miejsc, żeby lepiej widzieć. Chrapliwy pomruk, toczący się jak lawina głazów po osypisku górskim, gwar pełen podniecenia i krzyki lęku. Pierwsza lwica, prędko i miękko przebierając łapami, wybiegła z tunelu. Igrzyska się rozpoczęły.

Dozorca lwów, Bondani Kajus, uzbrojony w długą żerdź, sprawdził, czy wszystkie zwierzęta wzięły udział w strasznej zabawie. Już był odetchnął z ulgą, kiedy dostrzegł, że przy samej bramie zatrzymał się lew i nie kwapiąc się do wyjścia na arenę, spokojnie je marchewkę. Kajus zaklął, ponieważ do jego obowiązków należało pilnowanie, aby żaden drapieżnik nie kręcił się po cyrku bezużytecznie. Zbliżył się więc na odległość przewidzianą przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy i ukłął żerdzią lwa w pośladek, żeby go rozdrażnić. Ku jego zdziwieniu lew odwrócił się tylko i machnął ogonem. Kajus ukłął go po raz drugi, trochę silniej.

– Odczep się – powiedział lew.

Kajus podrapał się w głowę. Lew dał niedwuznacznie do zrozumienia, że nie chce agitacji. Kajus nie był złym człowiekiem, ale bał się, że nadzorca, widząc jego zaniedbywanie się w pracy, wrzuci go między skazanych. Z drugiej strony – nie miał ochoty kłócić się z lwem. Spróbował go więc namawiać.

– Mógłbyś to zrobić dla mnie – powiedział do lwa.

– Nie ma głupich – odrzekł lew, nadal zając marchewkę.

Bondani zniżył głos:

– Nie mówię, żebyś od razu kogoś pożerał, ale żebyś chociaż trochę pokręcił się i poryczał, tak dla alibi.

Lew machnął ogonem.

– Człowieku, mówię ci: nie ma głupich. Zobaczą mnie tam i zapamiętają, a potem i tak nikt ci nie uwierzy, że nikogo nie zjadłeś.

Dozorca westchnął. Zapytał z odcieniem żalu:

– Ale właściwie dlaczego nie chcesz?

Lew spojrzał na niego uważnie.

– Użyłeś słowa „alibi”. Czy nie przyszło ci do głowy, dlaczego ci wszyscy patrycjusze sami nie biegają po arenie i nie pożerają chrześcijan, zamiast posługiwać się nami, lwami?

– Nie wiem. Zresztą to przeważnie ludzie starsi, astma, zadyszka...

– Starsi... – mruknął z politowaniem lew. – Nic się nie znasz na polityce. Oni po prostu chcą mieć alibi.

– Niby przed kim?

– Przed pierwiastkiem nowego, które kiełkuje. W historii zawsze trzeba się orientować według tego co nowe, co kiełkuje. Czy nigdy nie myślałeś o tym, że chrześcijanie mogą dojść do władzy?

– Oni? Do władzy?

– A tak. Trzeba tylko umieć czytać między wierszami. Coś mi się wydaje, że Konstantyn Wielki prędzej czy później dogada się z nimi. I co wtedy? Rewizje, rehabilitacje. Wtedy tym w łóżach łatwo będzie powiedzieć: „To nie my. To lwy”.

– Rzeczywiście, nie pomyślałem o tym.

– Widzisz. Ale mniejsza z nimi. Mnie chodzi o moją skórę. Jak przyjdzie co do czego, to wszyscy widzieli, że jadłem marchewkę. Chociaż, między nami, marchewka to wielkie świństwo.

– A jednak twoi koledzy jedzą tych chrześcijan aż miło – powiedział złośliwie Kajus.

Lew skrzywił się:

- Prymityw. Krótkowzroczni koniunkturaliści. Idą na byle co. Element bez zmysłu taktycznego. Ciemnota kolonialna.
- Słuchaj – zająknął się Kajus.
- No?
- Jakby ci chrześcijanie, wiesz...
- Co: chrześcijanie?
- No, doszli do władzy...
- No?
- To mógłbyś wtedy zaświadczyć, że ja cię do niczego nie zmuszałem?
- *Salus rei publicae summa lex tibi esto*¹ – powiedział sentencjonalnie lew i zabrał się z powrotem do swojej marchewki.

Sławomir Mrożek, *Lew* [w:] tegoż, *Krótkie, ale całe historie. Opowiadania wybrane*, Warszawa 2017.

¹ *Salus rei publicae summa lex tibi esto* – Dobro Rzeczypospolitej jest dla ciebie najwyższym prawem.

[525 słów]

Zadanie 1. (0–1)

Wymień trzy elementy świata przedstawionego utworu wskazujące na to, że akcja opowiadania *Lew* Sławomira Mrożka rozgrywa się w starożytnym Rzymie.

1.
2.
3.

Zadanie 2. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Kajus chciał, by lew wszedł na arenę, ponieważ bał się o swoje życie.	P	F
2.	Igrzyska nie mogły się rozpocząć, dopóki wszystkie lwy nie wyszły na arenę.	P	F

Zadanie 3. (0–1)

Odpowiedz na pytanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Jakie emocje towarzyszyły ludziom zebranym na widowni podczas igrzysk?

- A. lęk i współczucie
B. obawa i empatia
C. strach i podekscytowanie
D. przerażenie i panika

Zadanie 4. (0–2)

Jakich argumentów używa Kajus, by przekonać lwa do wyjścia na arenę? Podaj dwa z nich.

Argument 1.

.....
.....

Argument 2.

.....
.....

Zadanie 5. (0–1)

Przeczytaj fragment utworu *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza ukazujący sposób postępowania wobec zwierząt przed igrzyskami.

„Zwierzętom nie dawano jeść od dwóch dni, a natomiast przesuwano przed nimi zakrwawione kawały mięsa, by tym bardziej pobudzić w nich wściekłość i głód”.

Jakie zachowanie Kajusa wobec lwa miało przynieść podobny efekt?

.....

.....

Zadanie 6. (0–1)

Do podanych wyrazów dopisz synonimy z opowiadania *Lew* Sławomira Mrożka.

usprawiedliwienie –

namowa –

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Zastosowany w wypowiedzi lwa frazeologizm „czytać między wierszami” oznacza

- A. zastanawiać się. C. doszukiwać się.
B. przekonywać się. D. domyślać się.

Zadanie 8. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Lew tłumaczy swoje zachowanie słowami: „Mnie chodzi o moją skórę”. Świadczą one o jego

- A. egoizmie. C. tchórzostwie.
B. altruizmie. D. zarozumialstwie.

Zadanie 9. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Nowe kierunki i poglądy w polityce lew metaforycznie nazywa czymś, co „kiełkuje”.	P	F
2.	Lew przewidywał, że obecnie pogardzani chrześcijanie w niedalekiej przyszłości mogą mieć realny wpływ na władzę.	P	F

Zadanie 10. (0–1)

Przeczytaj definicję wyrazu „oportunizm”. Wyjaśnij, z jakiego powodu lew przyjął taką postawę.

Oportunizm – przystosowanie się do okoliczności w celu łatwo dających się uzyskać korzyści

.....

.....

.....

Zadanie 11. (0–1)

Czy fraszka Jana Sztaudyngera pt. *Chorągiewka* może być zobrazowaniem postawy lwa? Przedstaw swoje stanowisko i je uzasadnij.

Wiatr przyganiał chorągiewce,
Że się zdeklarować nie chce.
– Ależ moje przekonania
Zależą od kierunku wiania!

Stanowisko:

.....

Uzasadnienie:

.....

.....

Zadanie 12. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Lew w odróżnieniu od swoich kolegów był dalekowzroczny. Synonimem tego słowa nie jest

A. przezorny.	C. powściągliwy.
B. zapobiegliwy.	D. przewidujący.

Zadanie 13. (0–1)

Odpowiedz na pytanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Który wyraz w D. i B. l. mn. ma inną końcówkę niż słowo „chrześcijanin”?

A. Rzymianin.	C. Ziemianin.
B. Amerykanin.	D. Marsjanin.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Anna Wittenberg

Wszyscy jesteście konformistami. Tak działa społeczeństwo

[...] Własne poglądy trzeba mieć. Sęk w tym, że i goniąc za nimi, łatwo wpaść... w sidła konformizmu. – Najbardziej jaskrawym przykładem jest kultura hipsterska. Polega ona właśnie na podkreślaniu oryginalności [...]. Z czasem jednak takie zachowania stają się normą grupową. Żeby więc do grupy należeć, trzeba się z nią utożsamiać. I tu wpadamy w konformizm – zauważa Dariusz Drążkowski z Instytutu Psychologii UAM.

Bo konformista to, najkrócej mówiąc, ten, który postępuje zgodnie z ogólnymi wzorcami zachowań społecznych. [...] Konformistą jest więc ten, który akceptuje i realizuje normy prawne, moralne, obyczajowe, często rezygnując z tych, które początkowo wydawały się mu słuszne.

Jak w słynnym eksperymencie wykonanym przez Solomona Ascha, amerykańskiego psychologa, gdzie badani mieli porównać długość odcinków. Zadaniem było wskazać, który z przedstawionych – A, B czy C – jest najbardziej podobny do wzorcowego – X. Kiedy uczestnicy eksperymentu sami przystępowali do badania, bezbłędnie wskazywali odcinek C – był dokładnie tej samej długości co X. Asch postanowił sprawdzić, jak ocena ta się zmieni, kiedy do indywidualnej oceny dodamy wpływ grupy. Wynajął aktorów, których zadaniem było nie zgadzać się z racjonalną oceną. Badanego wprowadzano pojedynczo do grupy, w której poza nim było siedmiu aktorów. Okazało się, że pod ich wpływem aż dwie trzecie prawdziwych uczestników zmieniało zdanie, wskazując jako prawidłowy odcinek A lub B. Wcześniej 98 proc. uczestników badania stawiało na poprawną odpowiedź.

Ćwiczenie zastosowane przez Ascha w latach 50. było tylko eksperymentem. Z jego skutkami codziennie mierzymy się jednak w życiu społecznym. Konformizm to podstawa jego istnienia. Bez niego nie udałoby się nie tylko przetrwać, ale też wprowadzić żadnej istotnej zmiany.

– Konformizm jest przydatny wtedy, kiedy mamy za mało czasu na opracowanie własnego rozwiązania. Ułatwia podejmowanie decyzji, bo nie musimy się zastanawiać, co robić [...] – tłumaczy dr Krystyna Doroszewicz, psycholog społeczny z Uniwersytetu SWPS.

[...] Podporządkowanie się grupowym normom [...] pozwala zaspokoić jedną z podstawowych potrzeb człowieka – potrzebę przynależności. Jeśli wszyscy wyznają podobne normy, podobnie się zachowują, czują się w grupie bezpiecznie.

Anna Wittenberg, *Wszyscy jesteśmy konformistami. Tak działa społeczeństwo*,
<http://www.gazetaprawna.pl/artykuly/914411,wszyscy-jestesmy-konformistami-tak-dziala-spoleczenstwo.html>

[321 słów]

Zadanie 14. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Konformistą nazywamy osobę, która podporządkowuje się woli jakiejś grupy lub całego społeczeństwa.	P	F
2.	Przynależność do jakiejś grupy społecznej zawsze wymaga bycia oryginalnym.	P	F

Zadanie 15. (0–1)

Na podstawie drugiego akapitu artykułu zredaguj definicję słownikową wyrazu „konformizm”.

Konformizm –
.....

Zadanie 16. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W zdaniu: „Najbardziej jaskrawym przykładem jest kultura hipsterska” zastosowano przymiotnik w stopniu najwyższym. Taki sam rodzaj stopniowania należy zastosować dla przymiotnika

- A. drewniany.
- B. dobry.
- C. smaczny.
- D. interesujący.

Zadanie 17. (0–1)

Uzupełnij zdania. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

W zdaniu: „Wynajął aktorów, których zadaniem było nie zgadzać się z racjonalną oceną” słowo „racjonalną” można zastąpić wyrazem A/B. Wyraz ten jest C/D dla słowa „racjonalną”.

- A. logiczną.
- B. twórczą.
- C. synonimem.
- D. antonimem.

Zadanie 18. (0–2)

Na podstawie przywołanego w artykule eksperymentu Ascha postaw tezę dotyczącą mechanizmu podejmowania decyzji przez człowieka. Uzasadnij ją jednym argumentem, odnosząc się do wyniku badania.

Teza:

.....

Argument:

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 19. (0–2)

Na jakie zalety konformizmu w codziennym życiu wskazuje autor artykułu? Wymień dwie.

1.

2.

Zadanie 20. (0–20)

Wybierz jeden z tematów i napisz wypracowanie.

Temat 1.

Rejent, bohater *Zemsty* Aleksandra Fredry, tylko pozornie pogodził się z sąsiadem. Napisz opowiadanie o zemście Rejenta Milczka na Cześniku Raptusiewiczu. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

Temat 2.

Czy w życiu najważniejsze jest własne dobro?

Rozważ problem, odwołując się do II części *Dziadów* Adama Mickiewicza oraz innego, wybranego przez siebie, utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

Wypracowanie na temat nr

.....

.....

.....

Wypracowanie zapisz na osobnych kartkach.

